

Kommunal arbetsmarknadsstatistik 2018

KOLADA – STATISTIK OCH DATABANK

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Förord

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har tagit initiativ att i samarbete med Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) bygga upp en kunskap om omfattningen av de kommunala arbetsmarknadsinsatserna. Statistiken publiceras och är tillgänglig för alla i kommun- och landstingsbasen Kolada.

En majoritet av landets kommuner, 90 procent, har bidragit med uppgifter avseende verksamhetsåret 2018. Statistiken samlas in en gång per år.

Databasen innehåller information om vilka målgrupper kommunerna arbetar med, vilka insatser som erbjuds, hur arbetet är organiserat och vilka resultat som uppnås.

- Syftet med databasen är att erbjuda kommunerna ett instrument för att:
- Jämföra utvecklingen i den egna kommunen år från år
- Jämföra ”situationen” i den egna kommunen med andra kommuner
- Jämföra målgrupper, arbetsmetoder och resultat
- Hitta lärande exempel och bedriva utvecklingsarbete
- Ta fram beslutsunderlag för kommunens politiker

Informationen i databasen är också viktig för SKL för att bevaka kommunernas intressen på det arbetsmarknadspolitiska området samt att sprida information och kunskap till övriga intressenter.

Vi vill rikta ett stort tack till alla kommuner som lämnat uppgifter i databasen och därmed bidragit till denna rapport.

Denna rapport har författats av Per Överberg, SKL:s Avdelning för utbildning och arbetsmarknad.

Läsaren av denna rapport är fri att använda och kopiera materialet, men var god att ange källa.

Stockholm, 2019-08-05

Per-Arne Andersson

Avdelningen för utbildning och arbetsmarknad

Innehåll

Sammanfattning	5
Information om Kolada	8
Information om datainsamlingen.....	9
Vilka kommuner har lämnat arbetsmarknadsstatistik?	10
Organisation och antalet anställda i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten	11
Vilka arbetsmarknadsinsatser erbjuder kommunerna?	14
Vilka är aktuella på de kommunala arbetsmarknadsverksamheterna?.....	16
Vilka resultat uppnår de kommunala arbetsmarknadsverksamheterna? ..	21
Kommunala arbetsmarknadsanställningar	24
Köp av externa tjänster	25
Bilagor	26

Sammanfattning

Arbetsmarknadspolitiken är en del av den ekonomiska politiken och ett ansvarsområde för staten. Kommunerna har inom arbetsmarknadspolitiken en uppgift att stödja personer som står utanför arbetsmarknaden och omfattas av insatser enligt socialtjänstlagen eller lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Dessutom lägger många kommuner stora resurser på åtgärder för att – i enlighet med lagen om arbetslöshetsnämnd – förebygga arbetslöshet eller minska verkningarna av arbetslöshet.

Målet med de kommunala arbetsmarknadsverksamheternas insatser är att deltagarna ska få ett arbete, men verksamheten har också andra syften. Det handlar om att utreda de arbetssökandes arbetsförmåga och avge bedömningsunderlag. När det har skett anses uppdraget som slutfört. Så var det i 28 procent av ärendena år 2018.

Arbetsmarknadsverksamhetens uppdrag är också att förbereda arbetssökande för insatser vid Arbetsförmedlingen eller dokumentera arbetshinder inför fortsatta vårdkontakter. I 14 procent av fallen överfördes på detta sätt ansvaret för deltagarna till en annan myndighet.

I statistikdatabasen, www.kolada.se, redovisas information om kommunens kostnader för arbetsmarknadsåtgärder. Då denna rapport skrivs presenterar SCB en preliminär total nettokostnad i riket för arbetsmarknadsåtgärder på 5 066 miljoner kronor. Uppgifter för tre kommuner saknas (Krokom, Gnosjö och Flen). Publicering hos SCB av slutliga uppgifter sker i augusti/september. Nettokostnaden beräknas öka med cirka 150 miljoner kronor jämfört med år 2017. Preliminär bruttokostnaden för 2018 är 11 836 miljoner kronor. En beräknad ökning jämfört med 2017 på 2 012 miljoner kronor.

Denna rapport bygger på vad 260 av Sveriges totalt 290 kommuner registrerat in i databasen Kolada avseende verksamhetsår 2018. Antalet kommuner som svarat på respektive fråga skiljer sig åt, då vissa kommuner ej har möjlighet att registrera delar av statistiken. Tre kommuner har svarat att man inte har någon arbetsmarknadsverksamhet. Två kommuner har under hösten startat upp sin arbetsmarknadsverksamhet och har därmed inte rapporterat in statistik för 2018. Tre kommuner har under verksamhetsåret bytt administrationssystem och därmed inte kunnat leverera statistik. De kommuner som svarat motsvarar 95 procent av Sveriges befolkning.

- I en majoritet av kommunerna ligger ansvaret för arbetsmarknadsinsatser på kommunstyrelsen (36 procent) eller socialnämnden (33 procent). I sex procent av kommunerna finns en särskild arbetsmarknadsnämnd.
- I de kommuner som rapporterat in uppgifter i databasen fanns 4 769 anställda (årsarbetare) som arbetar med arbetsmarknadsfrågor. Omräknat till samtliga kommuner rör det sig om cirka 5 310 anställda. 60 procent är kvinnor och 37 procent är män. Uppgift saknas gällande kön för 3 procent av de anställda.

- De arbetsuppgifter personalen la mest tid på var arbetsprövning/-träning (18 procent av arbetstiden), anskaffning av praktikplatser och stöd till praktikanter och handledare på offentliga eller privata arbetsplatser (15 procent), kommunala arbetsmarknadsanställningar (15 procent), jobbsökaraktiviteter inklusive coaching (13 procent), administrativt stöd och verksamhetsutveckling (11 procent) och matchning (8 procent).
- I de kommuner som rapporterat in uppgifter i databasen deltog totalt 99 932 personer under ett år i olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder, varav 48 procent var kvinnor. Omräknat till samtliga kommuner rör det sig totalt om cirka 108 500 deltagare, en ökning med cirka 8 150 deltagare jämfört med 2017. 47 procent av deltagarna hade anvisats av Arbetsförmedlingen, medan socialtjänsten stod för 30 procent. 66 200 personer anvisades under året, vilket är en ökning med 4 100 personer jämfört med 2017.
- 25 procent av deltagarna var yngre än 25 år. Jämfört med föregående år är det en minskning med 3 procent och fem procent minskning under en tvåårs period.
- Nästan två tredjedelar av deltagarna, 61 procent, har som högst grundskoleutbildning varav 24 procent saknar grundskoleutbildning. 29 procent har som högst en gymnasial utbildning och 10 procent har en eftergymnasial utbildning. De som saknar grundskoleutbildning har ökat med två procent jämfört med 2017.
- Många av deltagarna har varit arbetslösa under en lång period innan de skrevs in i den kommunala arbetsmarknadsverksamheten. 48 procent hade varit utan arbete mer än 24 månader och 35 procent i 6-24 månader. 17 procent av deltagarna hade varit arbetslösa mindre än sex månader innan de kom till arbetsmarknadsenheterna.
- Tiderna för deltagarna i insatser varierar kraftigt. 50 procent av de som avslutat en insats hade deltagit i kommunala arbetsmarknadsåtgärder i mindre än sex månader, 38 procent i 6-24 månader samt 12 procent mer än 24 månader.
- I de kommuner som rapporterat in uppgifter i databasen fanns 22 700 årsplatser med tidsbegränsade anställningar som tillskapats av arbetsmarknadspolitiska skäl, ofta personer beroende av ekonomiskt bistånd. Omräknat tillsammans rör det sig om drygt 25 350 årsplatser vilket är cirka 3 622 fler jämfört med 2017. Ökningen kan dels förklaras med regeringens satsning på fler extratjänster under 2018.
- Från de kommuner som rapporterat in uppgifter fanns 55 138 avslutade ärenden. Omräknat till samtliga kommuner rör det sig om 60 137 avslutade ärenden. 37 procent av avslutade ärenden har börjat arbeta eller studera (27 procent arbete och 10 procent studier). I genomsnitt har 22 procent av kvinnorna och 28 procent av männen börjat arbeta. 12 procent av kvinnorna och 10 procent av männen har gått till studier efter avslut. Det kan anses vara ett bra resultat då 42 procent av alla beslut var arbetsförmågebedömning, arbetsträning, förbereda arbetssökande för insatser på Arbetsförmedlingen eller dokumentera arbetshinder inför fortsatta vårdkontakter (Slutförda uppdrag och Överförd till annan myndighet).

SKL kan – utifrån de uppgifter som kommunerna lämnat till databasen Kolada – slå fast att kommunerna gör ett omfattande arbete på det arbetsmarknadspolitiska området. Vi kan också konstatera att fortfarande finns en mängd utmaningar som är gemensamma för kommunerna och Arbetsförmedlingen. Dit hör insatser för att underlätta inträdet för ungdomar som saknar gymnasieutbildning eller som har någon form av arbetshinder samt insatser för nyanlända med svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden.

Information om Kolada

Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada) ägs av den ideella föreningen Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). Medlemmar i RKA är Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och svenska staten. I Kolada finns över 3000 nyckeltal och med hjälp av dessa kan man ta fram underlag för analyser och jämförelser.

I Kolada kan man följa kommunernas och regionernas verksamheter från år till år. Man kan också visa siffrorna i tabeller, diagram eller kartor på datorn, kopiera över bilder i antingen dokument eller presentationer och även exportera siffrorna till Excel för detaljerad eller vidare bearbetning.

Information om datainsamlingen

Frågeformuläret som låg till grund för datainsamlingen skickades 22 januari 2018 till SKL:s kontaktpersoner för arbetsmarknadsfrågor i landets samtliga kommuner. Datainsamlingen skedde under perioden februari-april, men det fanns möjligt att även i efterhand komplettera eller ändra inlämnade uppgifter.

SKL har under de sju senaste åren byggt upp en databas omkring den kommunala arbetsmarknadsstatistiken. Gensvaret från kommunerna har ökat kraftigt de fem senaste åren¹ med undantag av år 2016.

När denna rapport togs fram hade 260 kommuner (90 procent) lämnat arbetsmarknadsstatistik i databasen avseende verksamhetsåret 2018. I de kommuner som svarat bor 95 procent av Sveriges befolkning. Av de 50 största kommunerna har 48 svarat. I det totala bortfallet finns kommuner som avstått från att lämna statistik då de antingen saknar en kommunal arbetsmarknadsverksamhet (3 kommuner) eller endast arbetar med frågorna i begränsad omfattning. Några kommuner som tidigare år svarat har ej lämnat statistik för 2018 på grund av svårigheter att sammanställa statistiken då man omorganiserat, bytt ansvarig personal eller under verksamhetsåret skaffat nytt administrationssystem.

Det är sjunde gången kommunerna rapporterar in uppgifter i databasen sedan frågeformuläret gjordes om år 2013. I frågeformuläret finns definitioner som enligt en del kommuner varit svårtolkade och som därför kan ha medfört att man registrerat uppgifter på fel sätt. SKL har uppmärksammat kommuner som gjort uppenbara fel och bett dem rätta uppgifterna, vilket flertalet också gjort men – trots det – kan det kvarstå brister. Ett vanligt fel är att kommunerna angett det faktiska antalet istället för andelen. Det har fått till följd att procentalen i en del diagram och tabeller inte blir exakt 100 procent när de summeras.

SKL:s bedömning är att de felaktigheter som finns i databasen visserligen påverkar resultatet, men endast i marginell omfattning.

För att underlätta kommunernas datainsamling för SKL en fortlöpande dialog med ett flertal företag, som levererar IT-lösningar till kommunala arbetsmarknadsverksamheter, och uppmanat företagen att synkronisera datasystem med SKL:s statistikinsamling.

¹ SKL har försökt samlat in statistik under åren 2006-2012. Som mest fick vi svar från 49 kommuner. År 2012 bidrog endast 18 kommuner med uppgifter för att sedan öka svaren till 210 år 2013, 226 år 2014, 229 år 2015, 208 år 2016, 250 år 2017 och 260 år 2018.

Vilka kommuner har lämnat arbetsmarknadsstatistik?

Antalet kommuner som vid tidpunkt för rapporten omfattas av kartläggningen är 261. Samtliga av de 20 befolkningsmässigt största kommunerna har registrerat in arbetsmarknadsstatistik till Kolada, vilket säkerställer underlagen till enkätsvaren eftersom dessa kommuner har en omfattande verksamhet.

Av de 100 befolkningsmässigt största kommunerna har 94 kommuner rapporterat in uppgifter till databasen.

Tabell 1. Kommuner som har bidragit med arbetsmarknadsstatistik i databasen Kolada utifrån befolkning.

		Andel
Mer än 200 000 invånare	4 av 4	100 %
100 000-199 999	14 av 14	100 %
50 000-99 999	28 av 30	93 %
30 000-49 999	34 av 38	90 %
20 000-29 999	36 av 37	97 %
15 000-19 999	31 av 34	91 %
10 000-14 999	53 av 61	87 %
5 000-9999	49 av 57	86 %
0 – 4 999	11 av 15	73 %

Organisation och antalet anställda i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Kommunernas formella ansvar på det arbetsmarknadspolitiska området är begränsat, men i varje kommun ska det, enligt lagen (1944:475) om arbetslöshetsnämnd, finnas en arbetslöshetsnämnd som har till uppgift att vidta åtgärder för att förebygga arbetslöshet och minska verkningarna av arbetslöshet. En kommun kan tillsätta en särskild arbetslöshetsnämnd eller uppdra åt en annan nämnd att vara arbetslöshetsnämnd. Om det inte finns en särskild nämnd är kommunstyrelsen arbetslöshetsnämnd, vilket ofta är fallet.

Ansvar för arbetsmarknadsfrågorna

Tabell 2. Under vilken nämnd sorterar den kommunala arbetsmarknadsverksamheten? N=226²

Nämnd	Andel
Kommunstyrelsen	36 %
Gemensam nämnd/socialnämnden	33 %
Gemensam nämnd/utbildningsnämnden	13 %
Egen nämnd för arbetsmarknadsfrågor	6 %
Annat	12 %

Kommunstyrelsen eller socialnämnden har oftast ansvar för arbetsmarknadsfrågorna. 13 kommuner (sex procent) uppger att de har en särskild nämnd för arbetsmarknadsfrågor. En sådan nämnd finns såväl i större och mindre kommuner t.ex. Norrköping, Södertälje och Svenljunga och Tranemo.

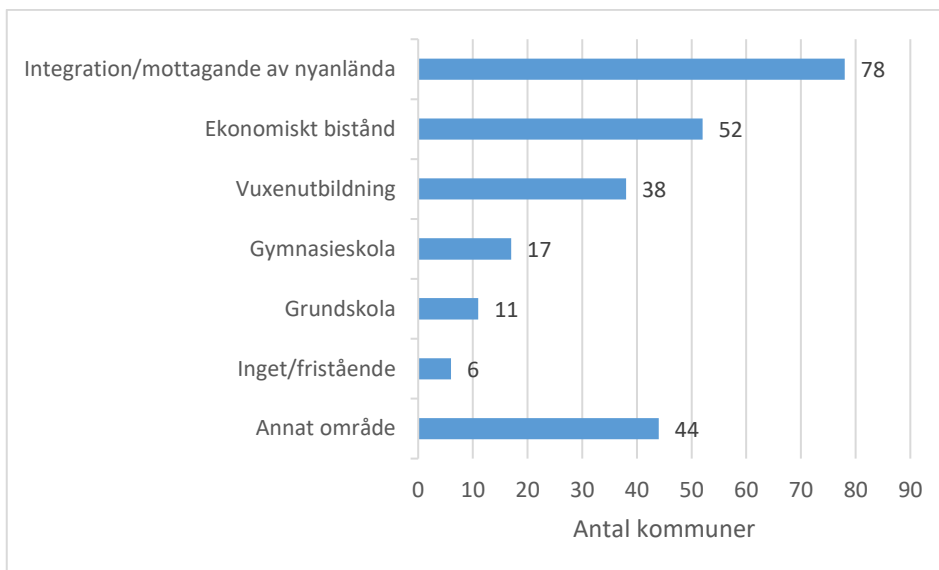
Det vanligaste är dock att kommunstyrelsen (36 procent) ansvarar för kommunernas arbetsmarknadspolitiska insatser eller att man har valt att samordna frågorna med socialnämnden (33 procent). Där kommunstyrelsen ansvarar för arbetsmarknadsfrågorna har 61 procent av kommunerna en befolkning under 15 000 invånare (41 procent under 10 000 invånare).

Ansvarsområden som finns i samma förvaltning som arbetsmarknadsenheterna. N=234³

SKL skickade under våren 2019 en enkät till alla kommuner där också frågan fanns med om hur arbetsmarknadsverksamheterna i kommunerna är organiserade. En tendens SKL har noterat är att arbetsmarknadsenheter (AME) allt oftare organiseras med andra verksamhetsområden. Kartläggningen visar att det är vanligast att AME finns i förvaltning som har ansvaret för integration/mottagande av nyanlända, ekonomiskt bistånd och vuxenutbildning.

² N= Antalet kommuner som har besvarat frågan.

³ N= Antalet kommuner som har besvarat frågan.

Det vanligaste är att AME organiseras i en förvaltning med ytterligare två ansvarsområden. Så är fallet i 35 procent av kommunerna. 18 procent av kommunerna fanns AME inom samma förvaltning som , integration/mottagande av nyanlända, ekonomiskt bistånd och vuxenutbildning. Enkäten ger ej svar på vilken betydelse förvaltningsorganiseringen har för utformningen och resultatet av verksamheterna.

Genomsnittligt antal anställda per kommun som 2018 arbetade med arbetsmarknadsfrågor (årsarbetare). N=245⁴

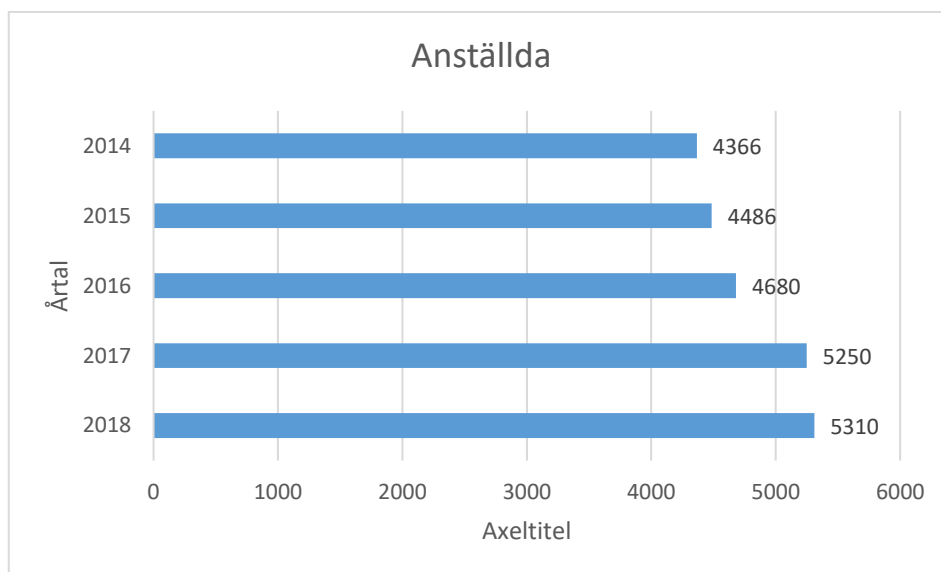
I de kommuner som rapporterat in uppgifter i databasen fanns år 2018 i genomsnitt 19 anställda (årsarbetare). 62 procent av samtliga som jobbade med arbetsmarknadsfrågor är kvinnor. Storstäderna Stockholm och Malmö är de som har flest anställda inom arbetsmarknadsverksamheten. Stockholm har 425 anställda och Malmö har totalt 292 anställda.

Den arbetsmarknadspolitiska verksamheten har begränsad omfattning i många kommuner: 15 kommuner har angett att de har tre eller färre anställda. 48 kommuner anger att man har fem eller färre anställda. Vid uppföljning av de kommuner som ej lagt in arbetsmarknadsstatistik i Kolada visar det sig att tre kommuner helt saknar arbetsmarknadsverksamhet. Politiska beslut på grund av låg arbetslöshet är en av förklaringen..

Totalt har de kommuner som besvarat frågan uppgett att antalet anställda inom kommunernas arbetsmarknadsverksamhet uppgår till 4 769 personer.

Omräknat till samtliga kommuner, skattning: Om vi utgår ifrån att antalet årsarbetare per invånare är 0,000519005 får vi det skattade värdet på **5 310 anställda**.

⁴ N= Antalet kommuner som har besvarat frågan.

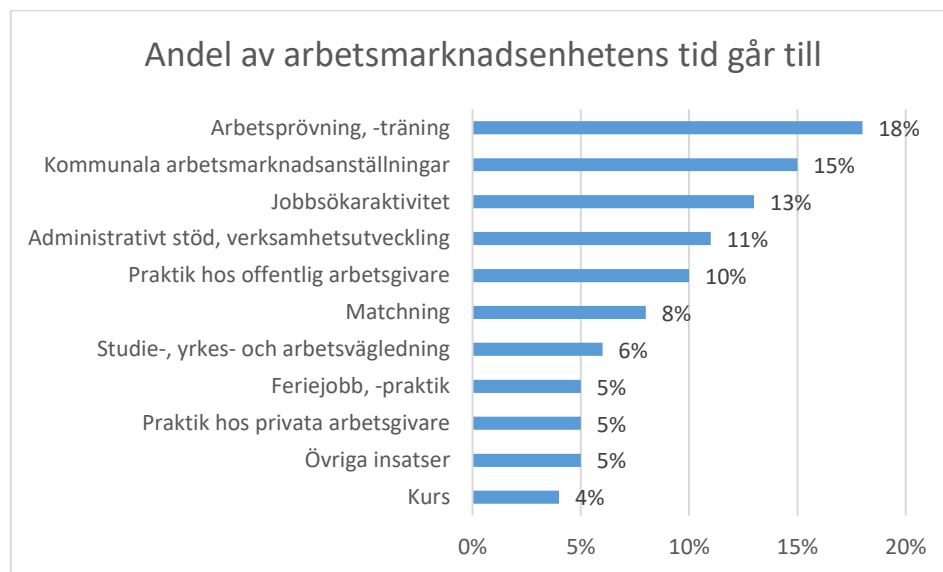

Flera kommuner har uppgett förändrade krav på kompetens bland personal, på grund av förändrade målgrupper, som förklaring till ökningen av antal anställda. Som exempel anger man studie- och yrkesvägledare, socialkonsulenter, språklärare, folkhälsovetare och beteendevetare

Vilka arbetsmarknadsinsatser erbjuder kommunerna?

För att besvara frågan har arbetsmarknadscheferna i ett antal kommuner gjort en uppskattning av hur mycket arbetstid personalen lägger på respektive uppgift. I andra kommuner har man samlat in information från samtliga medarbetare, vilka själva skattat arbetstidsfördelning..

Genomsnittlig andel arbetstid som personalen på de kommunala arbetsmarknadsverksamheterna lägger på följande arbetsuppgifter. N=245⁵

Av de kommuner som har besvarat frågan om hur stor andel av arbetstiden de lägger på ovanstående arbetsuppgifter svarar majoriteteten att cirka en femtedel av arbetstiden ägnas åt arbetsprövning/-träning (18 procent), vilket innebär att arbetssökande får stöd för att på en arbetsplats pröva/träna sin arbetsförmåga i konkreta arbetsuppgifter. Mora (62 procent av arbetstiden), Tranås (57 procent), Munkedal (54 procent) och Orust (53 procent) är de kommuner som lägger mest tid på arbetsprövning/-träning, men även i Alvesta, Arjeplog, Lessebo, Storuman och Skurup lägger man en stor del av arbetstiden på dessa arbetsuppgifter.

Genomsnittlig arbetstid att tillhandahålla och administrera praktikplatser uppgår totalt till 15 procent varav 5 procent hos arbetsgivare i privat sektor och 10 procent inom offentlig sektor. Forshaga (40 procent), Uddevalla (38 procent) och Östersund (31 procent) är kommuner som lägger stor del av arbetstiden på praktik hos offentlig arbetsgivare. Mest tid för praktik hos privat arbetsgivare lägger kommunerna Tjörn (50 procent), Lund, Hedemora, Leksand, Linköping, Sjöbo och Täby (alla 20 procent). I arbetsuppgiften ingår även att stödja praktikanten och/eller handledarna på arbetsplatsen.

⁵ N= Antalet kommuner som har besvarat frågan.

Arbetsuppgifter som syftar till att tillhandahålla och administrera kommunala arbetsmarknadsanställningar tar 15 procent av arbetstiden. Habo (80 procent), Surahammar (68 procent) och Norrköping (65 procent) är de kommuner som lägger mest tid på kommunala arbetsmarknadsanställningar.

Kommunerna lägger i genomsnitt 13 procent av arbetstiden på jobbsökaraktiviteter och coaching där den arbetssökande får stöd i bland annat att skriva CV och söka arbete.

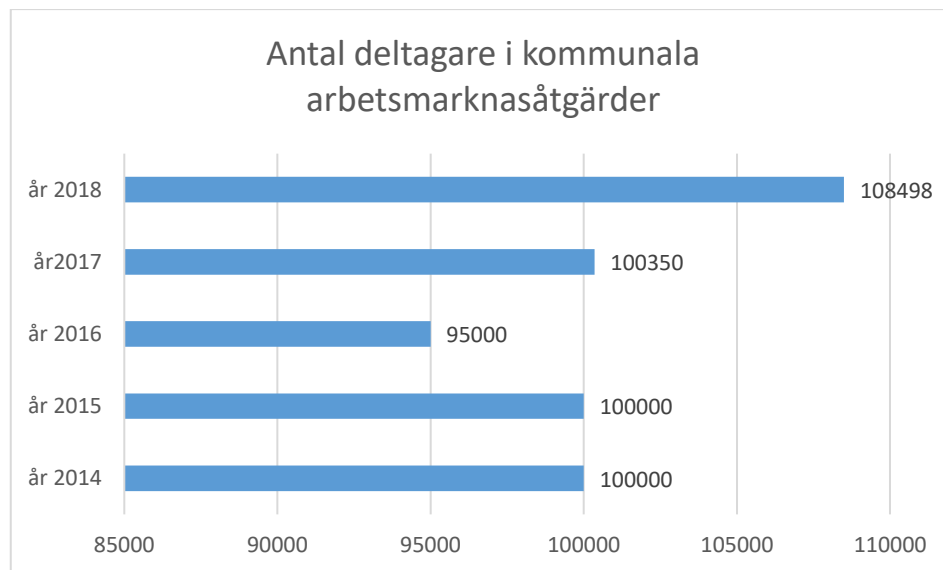
11 procent läggs på verksamhetsutveckling i form av administrativt stöd, ekonomihantering, personalfrågor.

Vilka är aktuella på de kommunala arbetsmarknadsverksamheterna?

Antal personer som 2018 deltog i kommunala arbetsmarknadsåtgärder. N=242⁶

I de svarande kommunerna har totalt 99 932 personer deltagit i kommunala arbetsmarknadsåtgärder under året.

Omräknat till samtliga kommuner, skattning: Om vi utgår ifrån att antalet deltagare per invånare är 0,010605702 rör det sig om cirka **108 500**, vilket är cirka 8 150 fler jämfört med föregående år.

Manliga deltagare är något fler (52 procent) än kvinnliga deltagare på arbetsmarknadsenheterna.

I gruppen ingår även personer som anvisats tidigare än år 2018 och då handlar det om personer som har deltagit länge i åtgärder eller personer som har haft en kort åtgärd som anvisades i slutet av år 2017 och avslutades i början av 2018. Antal som anvisats under 2018 är beräknat till 66 200 deltagare.

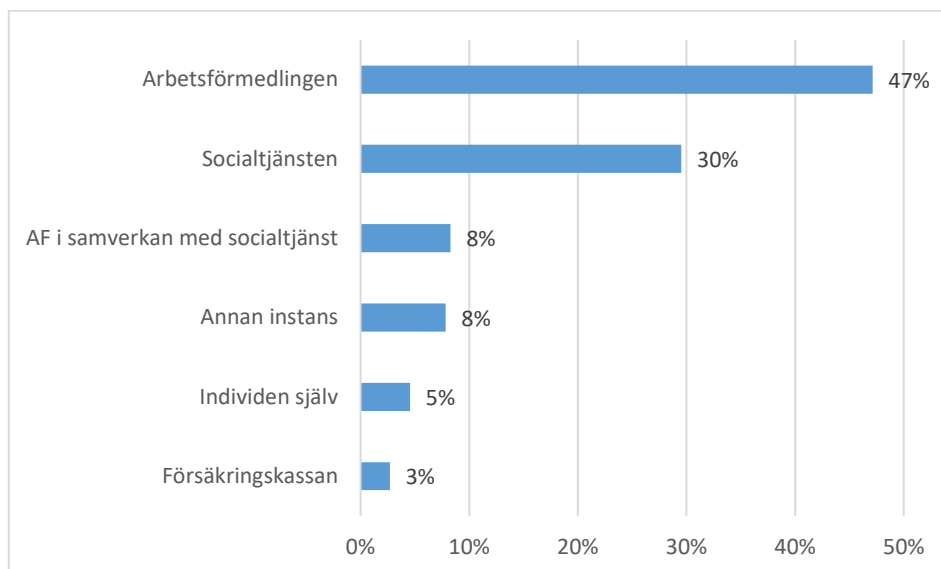
I Stockholm har 7 236 personer deltagit i kommunala arbetsmarknadsåtgärder under året, vilket är en ökning med 772 deltagare från år 2017. Malmö hade 6 448 deltagare vilket är en ökning med 2 390 personer jämfört med år 2017, Göteborg 4 558 deltagare (ingen uppgift för 2017) och Uppsala 2 713 deltagare (ökning med 638 personer).

Efter storstäderna är det flest deltagare i kommunerna, Borås (1 814), Gävle (1 930) och Örebro (1 683).

Kommuner med litet antal deltagare i arbetsmarknadsåtgärder är t.ex. Malå (20), Mullsjö (20), Arjeplog (16) och Ydre (6).

⁶ N= Antalet kommuner som har besvarat frågan.

Genomsnittlig andel anvisningar/kommun som initierats av följande uppdragsgivare. N=239⁷

Kommunerna anger att de flesta arbetssökande som får stöd på de kommunala arbetsmarknadsverksamheterna har anvisats från arbetsförmedlingen (47 procent), vilket har minskat med en procentenhet jämfört med 2017. Arbetssökande från socialtjänsten (30 procent) har ökat med två procentenheter jämfört med 2017. Få deltagare har anvisats från försäkringskassan (tre procent).

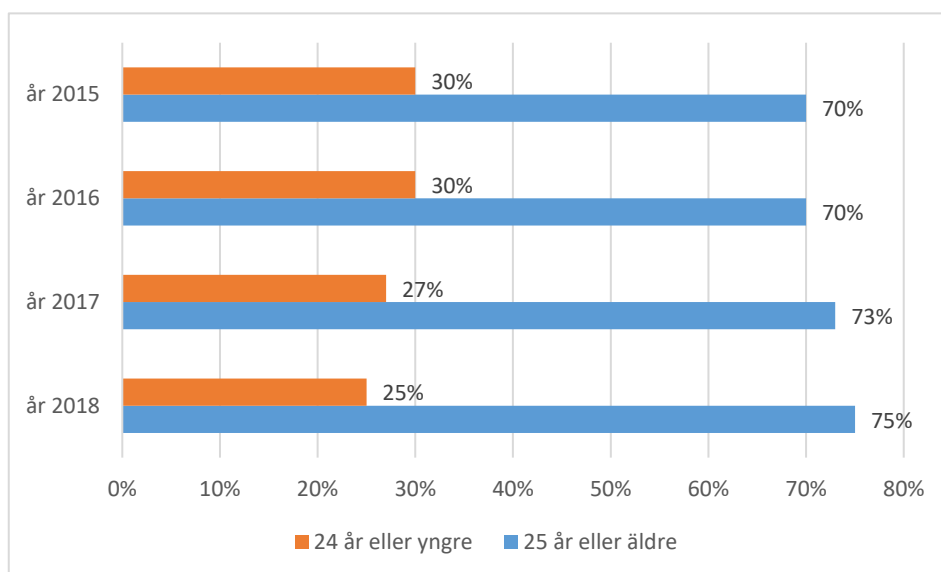
De flesta kommunala arbetsmarknadsverksamheter tar emot arbetssökande från olika uppdragsgivare. Nedan framgår dock att det finns kommuner som uteslutande arbetar på uppdrag av en uppdragsgivare.

Tabell 3. Kommuner som har angett att anvisningar har initierats av:

Arbetsförmedlingen 90 procent eller mer av anvisningarna	Malå, Ovanåker, Ystad, och Åsele, Båstad, Härjedalen, Habo, Söderhamn, Karlshamn, Sävsjö, Åstorp, Gällivare, Haparanda, Vänersborg
Socialtjänsten 90 procent eller mer av anvisningarna	Knivsta, Norrtälje, Upplands Väsby, Södertälje, Lund och Flen

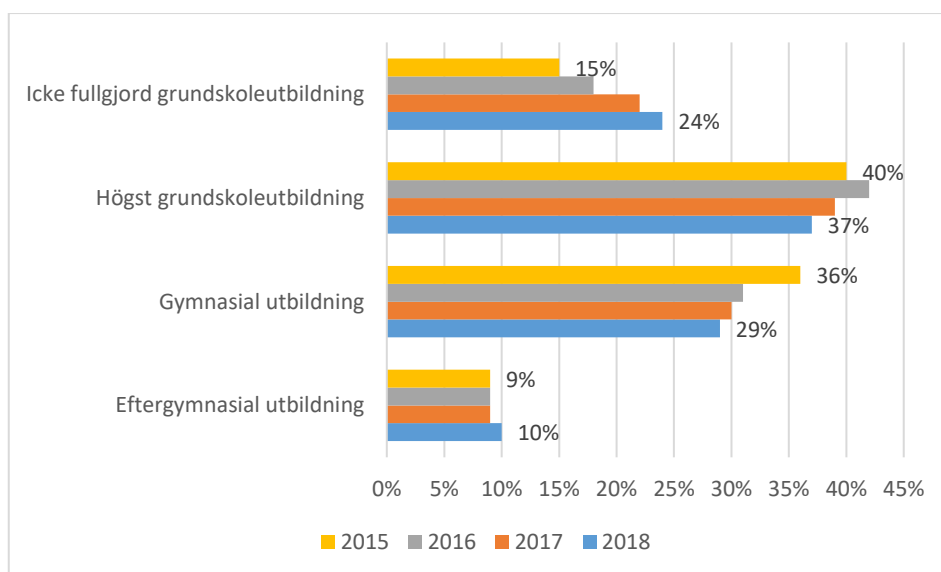
⁷ N= Antalet kommuner som har besvarat frågan.

Genomsnittlig andel deltagare/kommun som är yngre än 25 år respektive 25 år och äldre. N=246⁸

Kommunerna som har besvarat denna fråga uppger att majoriteten av deltagarna är 25 år eller äldre (75 procent). Noterbart är att andelen ungdomar sjunkit med fem procent under perioden 2016 – 2018. 35 kommuner anger att andelen deltagare som är 25 år eller äldre ligger mellan 90-98 procent. Kommuner med högst andel i denna ålderskategori är Valdemarsvik (98 procent), Täby, Tingsryd och Huddinge (alla 97 procent). Kommuner som har stor andel deltagare yngre än 25 år (60 procent eller mer) är Knivsta (90 procent), Vansbro (88 procent), Storuman (70 procent), Burlöv (69 procent), Hjo (61 procent), Gullspång, Åsele och Älvsbyn (alla 60 procent).

Genomsnittlig andel deltagare/kommun fördelat på utbildningsnivå. N=176⁹

⁸ N= Antalet kommuner som har besvarat frågan.

⁹ N= Antalet kommuner som har besvarat frågan.

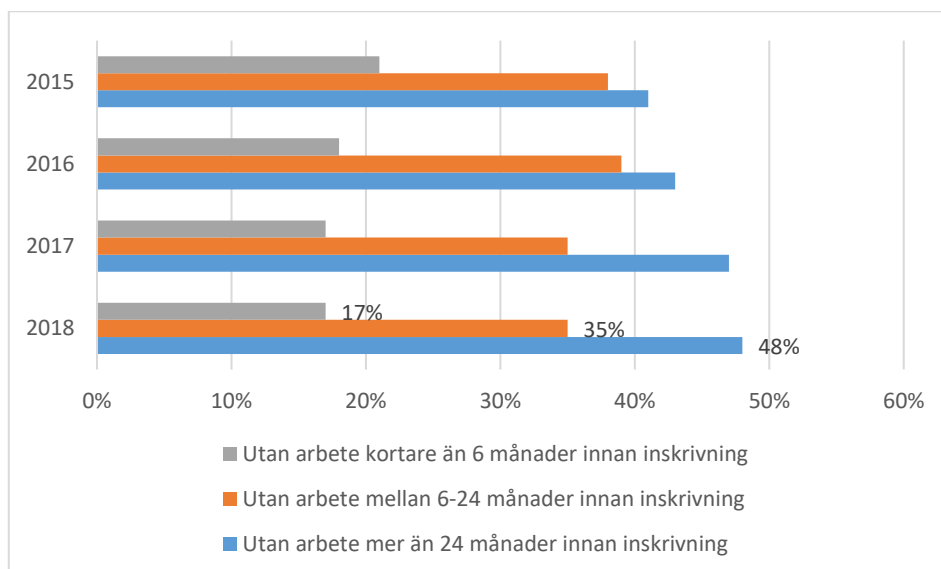
61 procent av landets kommuner har svarat och bidragit med information om deltagarnas utbildningsnivå. Huvudorsaken till bortfallet är att dessa uppgifter registreras på olika sätt och att många kommuner därför inte kunnat svara på SKL:s fråga.

Vad gäller deltagarnas utbildningsnivå anger de kommuner som kunnat bidra med statistik att drygt två tredjedelar saknar gymnasieutbildning (61 procent). Deltagare med icke fullgjord grundskoleutbildning har ökat med 9 procent jämfört med år 2015.

29 procent av deltagarna har gymnasieutbildning medan arbetsökande med eftergymnasial utbildning svarar för 10 procent av deltagarna.

Av de kommuner som svarat har Varberg (78 procent), Haparanda (77 procent) och Söderköping (66 procent) störst andel inskrivna deltagare med högst grundskoleutbildning.

Tid utan arbete innan deltagarna skrevs in i den kommunala arbetsmarknadsverksamheten. N=161¹⁰

Frågan om deltagarens tid utan arbete innan inskrivning har besvarats av 61 procent av de kommuner som bidragit med arbetsmarknadsstatistik till databasen Kolada. Dessa kommuner har uppgett att majoriteten av deltagarna (83 procent) hade varit utan arbete i sex månader eller mer innan de skrevs in i den kommunala arbetsmarknadsverksamheten. Av dessa har 48 procent varit utan arbete i mer än 2 år och 17 procent utan arbete en kortare tid än sex månader innan de skrevs in i arbetsmarknadsverksamhet.

I kontakt med svarande kommuner uppger man att högkonjunkturen 2017-2018 påverkat att många med lägst gymnasieutbildning och kort tid i arbetslöshet lättare får jobb. Kvar blir en kategori deltagare med längre tid i arbetslöshet samt kortare utbildningsbakgrund, vilket medför krav på andra stödinsatser samt behov av andra kompetenser hos personal. Detta avspeglar sig även i statistiken gällande utbildningsnivå på deltagare.

¹⁰ N= Antalet kommuner som har besvarat frågan.

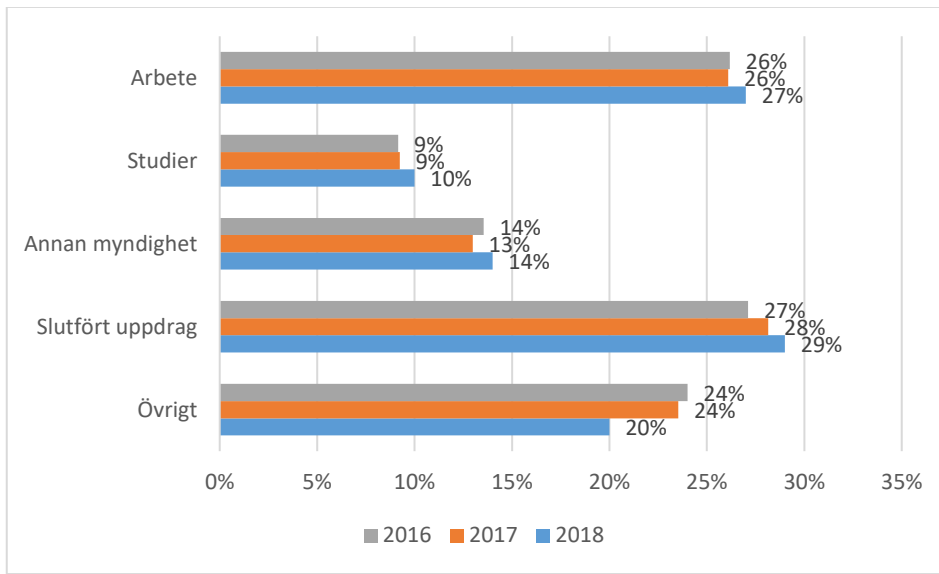
Andelen som varit utan arbete mer än 24 månader innan inskrivning har under perioden 2015-2018 ökat med sju procentenheter

I Grums, Hällefors och Tingsryd har 100 procent av deltagarna varit utan arbete mer än 24 månader innan de kom till arbetsmarknadsenheterna. Detta gäller även deltagarna i Högsby (90 procent), Lessebo (90 procent) och Härnösand (84 procent).

Störst andel av deltagare som har varit utan arbete kortare tid än 6 månader innan inskrivning fanns under 2018 i Håbo (70 procent), Nybro (60 procent) och Storuman (60 procent).

Vilka resultat uppnår de kommunala arbetsmarknadsverksamheterna?

Tabell 4. Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet (medelvärde). N=238¹¹

Från de kommuner som rapporterat in till databasen fanns cirka 55 138 avslutade ärenden. Omräknat till samtliga kommuner rör det sig om cirka 60 137 avslutade ärenden. Under verksamhetsåret 2018 avslutades cirka 55 procent av de totalt antalet inskrivna deltagare. Antal nyinskrivna under 2018 är beräknat till cirka 66 200 deltagare.

Andel till arbete, studier, annan myndighet och slutfört uppdrag har det senaste året ökat endast marginellt, en procentenhet. Andel som avslutats under rubriken "övrigt" har minskat med fyra procentenheter jämfört med föregående år och avser personer som har avbrutit sin insats i förtid, flyttat från kommunen/stadsdelen, avlidit eller dylikt. Det framgår, av kontakt med de inrapporterande kommuner, att färre avbrutit sin insats i förtid jämfört med föregående år.

I 37 procent av de avslutade ärendena har den enskilde börjat arbeta eller studerat (27 procent till arbete och 10 procent till studier), vilket anses som ett bra resultat. Signaler från rapporterade kommuner är att deltagarna de senaste åren förändrats utifrån förutsättningarna att få ett arbete eller möjlighet att delta i utbildning. Dagens deltagare anses stå längre ifrån arbetsmarknaden jämfört med deltagare tidigare år. Rådande högkonjunktur sysselsätter idag många av de som tidigare var i behov av insatser inom arbetsmarknadspolitiken. De som fortfarande står utanför arbetsmarknaden är i behov av andra typer av insatser än tidigare och har i många fall ett större behov av förberedande och kompetenshöjande insatser.

I genomsnitt har 22 procent av kvinnorna och 28 procent av männen börjat arbeta vid avslut och 12 procent av kvinnorna och 10 procent av männen har börjat studera.

¹¹ N= Antalet kommuner som har besvarat frågan.

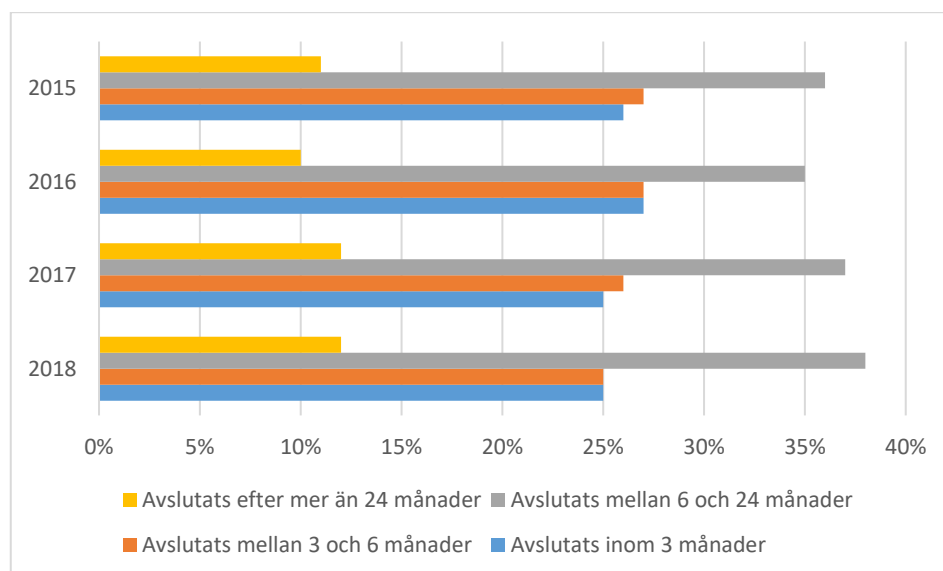
Med begreppet ”börjat arbeta” avses osubventionerade och subventionerade anställningar på den reguljära arbetsmarknaden. För att räknas som en anställning ska den ha pågått i minst en sammanhängande månad. Som arbete räknas inte kommunala arbetsmarknadsanställningar, eftersom dessa har kommit till för att mildra verkningar av arbetslöshet. Med begreppet studera avses utbildning inom ramen för kommunal vuxenutbildning, folkhögskola, högskola eller annan utbildning. För att räknas som studerande ska utbildningen ha pågått minst en månad.

29 procent av deltagarna har återremitterats till uppdragsgivaren, (Arbetsförmedlingen, Socialtjänst eller Försäkringskassan), när uppdraget arbetsmarknadsverksamheten har haft är slutfört. När arbetsmarknadsverksamheten slutfört ett uppdrag utfärdar man i regel ett skriftligt eller muntligt utlåtande som ligger till grund för fortsatt handläggning.

I 14 procent av fallen har den arbetssökande överförs till en annan myndighet. Det kan t.ex. innebära att arbetsmarknadsverksamheten har gjort bedömningen att en arbetssökande inte står till arbetsmarknadens förfogande på grund av sjukdom och att man har hjälpt personen med vårdkontakter, men det kan också handla om personer som deltagit i arbetsträning på uppdrag av Socialtjänsten och som visat att de klarar ett arbete och därför skrivits in som arbetssökande på Arbetsförmedlingen.

Lidingö (86 procent), Knivsta (85 procent), Täby (72 procent), Arvidsjaur (71 procent) och Solna (70 procent) är de kommuner med högst andel deltagare som har börjat arbeta under 2018. Ödeshög (38 procent), Älvsbyn (38 procent), Ekerö (35 procent) och Gullspång (33 procent) har störst andel deltagare som börjat studera.

Tid i kommunala arbetsmarknadsåtgärder för deltagare vars insatser avslutades år 2018. N=201¹²

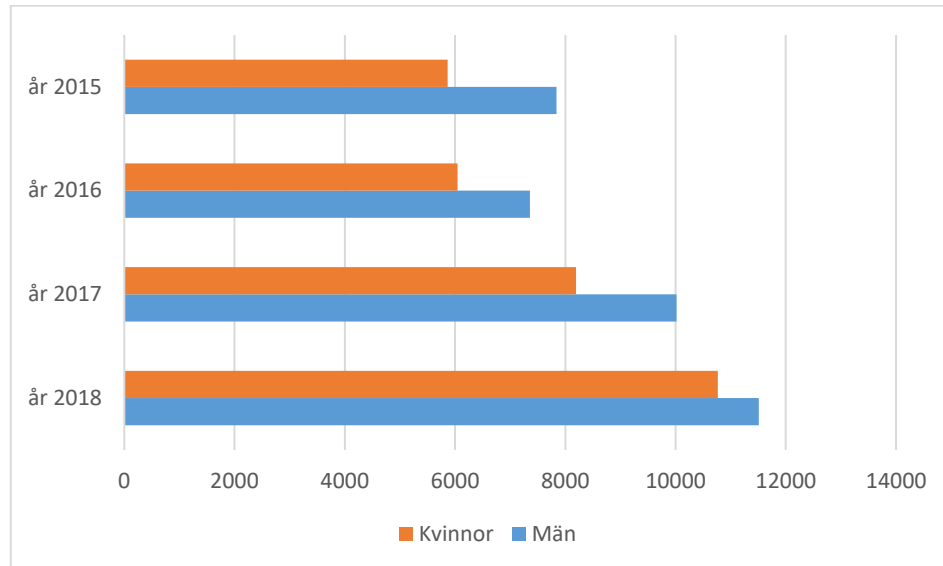

¹² N= Antalet kommuner som har besvarat frågan.

Kommunerna uppger att hälften av de deltagare vars insatser avslutades år 2018 har varit inskrivna i högst 6 månader (avslut inom 3 månader samt mellan tre och sex månader). 38 procent av deltagarna som avslutades har varit inskrivna i 6 – 24 månader. Vi ser en viss fortsatt förändring, ökning med 6 procent, mellan åren 2016 till 218 gällande personer som är inskrivna sex månader och längre innan avslut.

Kommunala arbetsmarknadsanställningar

Antal kommunala arbetsmarknadsanställningar (årsarbetare). N=234¹³

Erfarenheter i kommunerna har visat att det är viktigt för arbetssökande med en svagare anknytning till arbetsmarknaden att få visa upp sina kunskaper via en subventionerad anställning, för att senare få en bättre förankring på arbetsmarknaden. Många kommuner ger därför enskilda med ekonomiskt bistånd möjlighet att söka särskilda tidsbegränsade anställningar¹⁴ som tillskapats för att arbetssökande ska få arbetslivserfarenheter och referenser som underlättar deras etablering på arbetsmarknaden.

De kommuner som har besvarat frågan om antalet tidsbegränsade kommunala arbetsmarknadsanställningar hade totalt 22 700 anställningar (årsarbetare), en ökning med cirka 4 425 anställda jämfört med verksamhetsåret 2017. Andelen kvinnor var 48 procent och män 52 procent av totala antalet anställningar. Stockholm är den kommun med flest kommunala arbetsmarknadsanställningar, totalt 680 anställningar (årsarbetare). I Gävle fanns 603 anställningar, Göteborg 587 och Malmö 510.

Omräknat till samtliga kommuner, skattning: Om vi utgår ifrån att antalet årsarbetare per invånare är 0,002478 får vi det skattade värdet på **25 350 anställningar** (årsarbetare) i hela landet.

En felkälla i ovanstående statistik finns gällande kommunala arbetsmarknadsanställningar. Det har visat sig att ett flertal kommuner, under denna punkt, inte redovisat de extratjänster som skapades under 2018 genom den extra satsning regeringen beslutat. Det är troligt att denna siffra ska vara något högre.

¹³ N= Antalet kommuner som har besvarat frågan.

¹⁴ Med särskilda tidsbegränsade anställningar menas anställningar exempelvis i form av Nystartsjobb, OSA, Utvecklingsanställning, Trygghetsanställning, Extratjänst och helt kommunalt finansierade projektanställningar.

Köp av externa tjänster

Frågan om vilka belopp kommunen/den kommunala arbetsmarknadsverksamheten köpte arbetsmarknadsrelaterade tjänster för från externa utförare besvarades av 186 kommuner. 110 kommuner har köpt externa tjänster. Totalt har kommunerna köpt externa tjänster för cirka 94 miljoner kronor. Beloppen varierar stort, från cirka 21,3 miljoner kronor till 130 kronor. Av de svarande har 15 kommuner angett en miljon kronor eller mer. 76 kommuner har angett noll kronor för köp av externa tjänster. Nacka kommun hade högst kostnader (ca 21,3 miljoner kronor), därefter Örebro (cirka 14,5 miljoner kronor), Uppsala (cirka 13,7 miljoner kr), Borås (cirka 5,6 miljoner kronor), Stockholm (cirka 4,9 miljoner kronor), Södertälje (cirka 4,5 miljoner kronor), Timrå (cirka 3 miljoner kronor), Sollentuna (cirka 2,9 miljoner kronor), Nordanstig (cirka 1,8 miljoner kronor) och Malmö (cirka 1,5 miljon kronor).

Bilagor

Bilaga 1 – kommuner som lämnat statistik

Kommuner som har lämnat kommunal arbetsmarknadsstatistik år 2018 i Kolada.

Ale	Gagnef	Kalmar	Lysekil
Alingsås	Gislaved	Karlsborg	Malmö
Alvesta	Gnesta	Karlshamn	Malå
Aneby	Gnosjö	Karlskoga	Mariestad
Arboga	Gotland	Karlskrona	Mark
Arjeplog	Grums	Karlstad	Markaryd
Arvidsjaur	Grästorp	Katrineholm	Mellerud
Arvika	Gullspång	Kil	Mjölby
Askersund	Gällivare	Kinda	Mora
Avesta	Gävle	Kiruna	Motala
Bengtstors	Göteborg	Klippan	Mullsjö
Berg	Habo	Knivsta	Munkedal
Bjuv	Hagfors	Kramfors	Möndal
Boden	Hallsberg	Kristianstad	Mönsterås
Bollebygd	Hallstahammar	Kristinehamn	Nacka
Bollnäs	Halmstad	Krokom	Nora
Borgholm	Hammarö	Kumla	Norberg
Borås	Haninge	Kungsbacka	Nordanstig
Botkyrka	Haparanda	Kungsör	Nordmaling
Bromölla	Hedemora	Kungälv	Norrköping
Burlöv	Helsingborg	Köping	Norrtälje
Båstad	Herrljunga	Laholm	Norsjö
Dals-Ed	Hjo	Landskrona	Nybro
Degerfors	Hofors	Laxå	Nyköping
Eda	Huddinge	Lekeberg	Nynäshamn
Ekerö	Hudiksvall	Leksand	Nässjö
Eksjö	Hultsfred	Lerum	Ockelbo
Emmaboda	Hylte	Lessebo	Orsa
Enköping	Håbo	Lidingö	Orust
Eskilstuna	Hällefors	Lidköping	Osby
Eslöv	Härjedalen	Lilla Edet	Oskarshamn
Essunga	Härnösand	Lindesberg	Ovanåker
Fagersta	Härryda	Linköping	Oxelösund
Falkenberg	Hässleholm	Ljungby	Partille
Falköping	Höganäs	Ljusdal	Perstorp
Falun	Högsby	Ljusnarsberg	Piteå
Filipstad	Hörby	Ludvika	Robertsfors
Finspång	Jokkmokk	Luleå	Ronneby
Flen	Jönköping	Lund	Rättvik
Forshaga	Kalix	Lycksele	Sala

Salem	Sunne	Trosa	Västervik
Sandviken	Surahammar	Tyresö	Västerås
Sigtuna	Svalöv	Täby	Växjö
Simrishamn	Svedala	Töreboda	Ydre
Sjöbo	Svenljunga	Uddevalla	Ystad
Skara	Säffle	Ulricehamn	Åmål
Skellefteå	Säter	Umeå	Ånge
Skinnskatteberg	Sävsjö	Upplands Väsby	Åre
Skurup	Söderhamn	Upplands-Bro	Åsele
Skövde	Söderköping	Uppsala	Åstorp
Smedjebacken	Södertälje	Vadstena	Åtvidaberg
Sollefteå	Sölvesborg	Vaggeryd	Älvdalen
Sollentuna	Tanum	Valdemarsvik	Älvkarleby
Solna	Tibro	Vansbro	Älvsbyn
Sotenäs	Tidaholm	Vara	Ängelholm
Staffanstorps	Tierp	Varberg	Öckerö
Stenungsund	Timrå	Vellinge	Ödeshög
Stockholm	Tingsryd	Vetlanda	Örebro
Storfors	Tjörn	Vilhelmina	Örkelljunga
Storuman	Tomelilla	Vimmerby	Örnsköldsvik
Strängnäs	Torsås	Vingåker	Östersund
Strömstad	Tranemo	Vårgårda	Östhammar
Strömsund	Tranås	Vänersborg	Östra Göinge
Sundbyberg	Trelleborg	Värmdö	Överkalix
Sundsvall	Trollhättan	Värnamo	Övertorneå

Kommunal arbetsmarknadsstatistik 2018

KOLADA – statistik och databank

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har tagit initiativ till att i samarbete med Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) bygga upp en databank med statistik om kommunala arbetsmarknadsinsatser. Statistiken publiceras och är tillgänglig för alla i kommun- och landstingsdatabasen Kolada.

En majoritet av landets kommuner har bidragit med uppgifter avseende verksamhetsåret 2018. Statistiken samlas in en gång per år. Denna rapport bygger på vad 260 av Sveriges totalt 290 kommuner registrerat in i databasen Kolada avseende verksamhetsår 2018. Tre kommuner har svarat att man inte har några arbetsmarknadsåtgärder. Två kommuner har startat upp arbetsmarknadsverksamhet under hösten 2018. De kommuner som svarat motsvarar 95 procent av Sveriges befolkning.

Upplysningar om innehållet
Per Överberg, per.overberg@skl.se

© Sveriges Kommuner och Landsting, 2019
ISBN: 978-91-7585-738-1